

Ištraukos iš Alain de Botton pokalbio BBC radijo laidoje. Visas pokalbis angliškai yra šiuo adresu: <http://www.bbc.co.uk/news/magazine-14506129>

... Šiandien aš noriu iš pateikti neįprastą idėją, kad mes būtume daug linksmesni, jei išmoktume būti šiek tiek pesimistiškesni.

Ir visiškai pasaulietiniu požiūriu, aš norėčiau spėti, kad šventraščių citatose, kurios žada mums išganymą, religijoms labai tinka būti pesimistiškomis. Pavyzdžiui, krikščionybė didelę savo istorijos dalį praleido pabrėždama tamsesnę žemiškosios egzistencijos pusę.

Blaise Pascal savo knygoje „Pensees“ viliojančia klasikine prancūzų kalba sako mums: "Laimė yra tik iliuzija. Kiekvienas, kuris nemato pasaulio tuštybės pats yra labai tuščias"...

... Paprastai mus labiausiai nuliūdina ne tiek negatyvumas kiek viltis. Tai viltis, susijusi su mūsų karjera, mūsų mylimųjų gyvenimais, mūsų vaikais, mūsų politikais ir mūsų planeta, - ją visų pirma reikia kaltinti už tai, kad mus supykdo ir apkartina mums gyvenimą.

Nesuderinamumas tarp mūsų siekių didybės ir eilinės mūsų situacijos realybės sukuria įnirtingus nusivylimus, kurie drasko mūsų dienas ir įsirėžia mūsų veiduose kandumo raukšlėmis. Iš čia ir atgaiva, virstanti juoku, kai mes pagaliau susiduriame su autoriumi, kuris yra pakankamai kilniaširdis, kad patvirtintų jog mūsų pačios blogiausios įžvalgos anaipol nėra unikalios, jos - visai žmonijai bendros ir neišvengiamos realybės dalis.

... Nepaisant retkarčiais pasitaikančių panikos akimirų, dažniausiai susijusių su rinkos krizėmis, karais ar pandemijomis, šiuolaikinis sekuliarus pasaulis palaiko visiškai neracionalų atsidavimą tobulėjimo naratyvui, pagrįstam kvazimesianišku tikėjimu trimis didžiosiomis pokyčių varomosiomis jėgomis - mokslu, technologija ir komercija.

... Mes galime patirti tam tikros naudos iš karštų vonių ir kompiuterinių lustų, tačiau mūsų gyvenimai netapo labiau atsparūs nelaimingiems atsitikimams, nuviltoms ambicijoms, sudužusioms širdims, pavydui, nerimui ar mirčiai, nei viduramžiais gyvenusių mūsų protėvių gyvenimai. Tačiau mūsų protėviai turėjo privalumą gyventi religinėje eroje, kuri niekada nedarė klaidos žadėdama savo žmonėms, kad laimė kada nors visam laikui įsikurs šioje žemėje.

Dabartiniu istorijos laikotarpiu pasauliečiai yra žymiai labiau optimistiški nei religingi žmonės – tai ironiška, ypač atsižvelgiant į tai, kaip dažnai pasauliečiai šaiposi iš tikinčiųjų už jų tariamą naivumą ir patiklumą. Pasauliečių tobulybės ilgesys tapo toks intensyvus, jog jie pradėjo įsivaizduoti, kad rojų galima sukurti šioje žemėje vos už keleto finansinio augimo ir mokslinių tyrimų medicinos srityje metų.

Panašu, kad nesuvokdami prieštaravimo, jie gali tuo pačiu užmoju grubiai atmesti tikėjimą angelais, ir nuoširdžiai tikėti, kad jungtinėmis pajėgomis TVF, medicinos tyrimų įstaigos, Silicio slėnis ir demokratinė politika kartu išgydys žmonijos bėdas.

Pesimizmo filosofijos naudą galima įžvelgti kalbant apie meilę. Krikščionybė ir judaizmas santuoką pateikia ne kaip subjektyvaus entuziazmo įkvėptą ir reglamentuojamą sąjungą, o žymiai kukliau: kaip mechanizmą, kurio pagalba žmonės gali užimti suaugusiųjų padėtį visuomenėje ir tada artimo draugo padedami, įsipareigoja ugdyti ir šviesti naująją kartą dievui vadovaujant.

Šie riboti lūkesčiai linkę užbėgti už akių įtarimams, kurie tokie pažįstami pasauliečiams partneriams, kad kažkur kitur galėjo būti intensyvesnė, labiau angeliška ar mažiau komplikauta alternatyva. Religiniame ideale trintis, ginčai ir nuobodulys yra ne klaidos požymiai, o to, kad gyvenimas eina pagal planą.

Šitos religijos pripažįsta mūsų troškimą aistringai kažkuo žavėtis. Jos žino apie mūsų poreikį tikėti kitais, garbinti ir jiems tarnauti ir matyti juose tobulumą, kuris visada išvengia mūsų pačių. Jos tiesiog tvirtina, kad šie susižavėjimo objektai visada turėtų būti dieviški, o ne žmogiški.

Todėl jos skiria mums amžinai jaunatviškas, patrauklias ir doringas dievybes, kurios gano mus gyvenimo eigoje, kasdien primindamos, kad žmonės yra palyginti banalūs ir trūkumų kupini tvariniai verti atleidimo ir kantrybės, tai detalė, kuri sugeba išvengti mūsų dėmesio šeimyninių

rietenų įkarštyje.

Kodėl tu negali būti tobulesnis? Tai įniršio kupinas klausimas, slypintis po daugeliu pasaulietišku ginču. Bandydamos mus sustabdyti nuo svaidymosi vienas į kitą surūgusiomis svajonėmis, religijos turi gerą nuojautą ir duoda mums angelus garbinti, o mylimuosius pakęsti.

Pesimistinis pasaulio vaizdas visiškai nereiškia gyvenimo, iš kurio atimtas džiaugsmas. Pesimistai gali turėti daug didesnę gebėjimą būti dėkingais nei jų priešingybės, nes jie niekada nesitiki, kad reikalai pakryps gera linkme, todėl juos gali nustebinti kuklios sėkmės, kurios kartais pateka virš jų užtemusių horizontų.